

Pelastustoimen suunnittelu- ja ohjausjärjestelmä

Jari Soininen SM 05.06.2024

jari.soininen@gov.fi

Pelastustoimen järjestämislaki (613/2021)

*3 § Hyvinvointialueen pelastustoimen **palvelutason** tulee vastata kansallisia, alueellisia ja paikallisia tarpeita ja onnettomuusuhkia ja muita uhkia. Palvelutasoa määriteltäessä on otettava huomioon myös toimintavalmiuslain (1552/2011) 3 §:ssä tarkoitetuissa poikkeusoloissa ja niihin varautuminen.*

- *Suunnittelu- ja ohjausjärjestelmä (SOJ) sisältää tuttuja asioita koottuna yhteen pakettiin muutamilla täydennyksillä*
- Ajankohtainen juuri nyt, koska muutama HVA aloittaa PTP valmistelun 2024 ja ensi vuonna alkamassa lisää
- Nykyisissä palvelutasopäätöksissä suorituskykyjä on jo hieman sivuttu

Videot

- [Video 1](#)
- [Video 2](#)

Pelastustoimen suunnittelu- ja ohjausjärjestelmä

SOJ:n auttaa suunnittelemaan ja tuottamaan riskejä vastaavat palvelut yhdenmukaisesti koko maassa siten, että palvelutaso ja sen kustannukset ovat ennakoitavissa paikallisesti, alueellisesti ja valtakunnallisesti

- *Yhtenäiset sanoitukset ja toimintatavat*
- Asioiden ketjuttaminen ja ketjujen tunnistaminen, kokonaisuuden hahmottaminen, "kaikki riippuu kaikesta" → paketointi
- Myös ohjeet ja suunnitelmat riippuvat toisistaan
- SOJ:ään liittyvät uudet käsitteet ovat **suorituskykyvaatimus ja kyvykkyys**
- Pohjana oleva Suorituskykyhanke toteutettiin 2020-2021
- **SOJ ei aiheuta lisää työtä eikä kustannuksia.** Tavoite on päinvastainen; PTP:n valmistelu on selkeämpää sekä palveluiden seuranta ja mittaaminen on ennakoitavissa

Suorituskykyvaatimus 1/2

SKV28: *Ihminen pelastetaan vedestä. Veden varaan joutuneiden ihmisten pelastaminen veden pinnalta tai välittömästi pinnan läheisyydestä, sekä vedenalaisetsinnän suorittaminen ja ihmisten pelastaminen veden alta.*

- **SKV:issa on kyse valtakunnallisesti yhtenäisestä mitoitusohjeesta**
 - Yksittäisen SKV:n taustalla on aina jokin lakisääteinen tehtävä ja/tai vaikuttavuustavoite (strat.)
 - *Toimintaympäristön jatkuva muutos*
 - *Toimintaympäristöanalyysi ja riskiperusteinen palvelusuunnittelu*
 - *Tietoon perustuva johtaminen*

Suorituskykyvaatimus 2/2

SKV28: *Ihminen pelastetaan vedestä. Veden varaan joutuneiden ihmisten pelastaminen veden pinnalta tai välittömästi pinnan läheisyydestä, sekä vedenalaisetsinnän suorittaminen ja ihmisten pelastaminen veden alta.*

- **SKV:issa on kyse valtakunnallisesti yhtenäisestä mitoitusohjeesta**
 - **Sisältää laadullisen** (ja joskus määrällisen) **kuvauksen palvelun tasosta ja sisällöstä**, laaditaan sisäministeriössä
 - Hallintamalli, siviilivalmiusneuvottelukunnan tai sen jaostojen rooli valmistelussa
 - Vaikka SKV:t ovat ainoastaan mitoitusohje, niiden turvaluokituksen tarve on tunnistettu
 - HVA soveltaa ja toimeenpanee oman alueen **riskiarvion ja palvelutarpeen arvioinnin** perusteella
 - **Kyvykkyyksien kiinnittämistä varten** (voimavarat, toteuttamiskeinot)
 - Tällä hetkellä SKV:ia yhteensä 153 kpl

Kaikki riippuu kaikesta

Tavoitteet

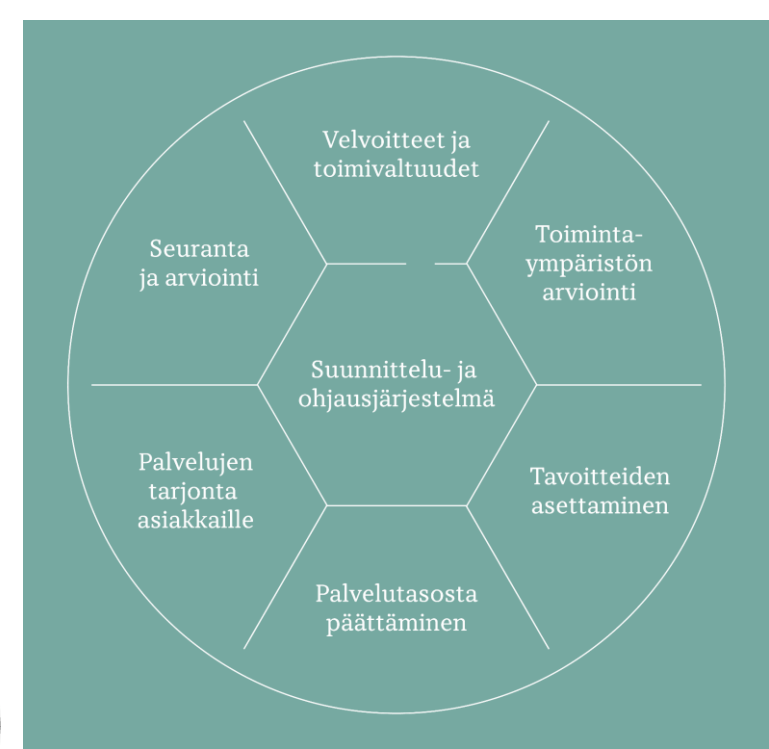
- Ilmiöt
- Strategiset tavoitteet
- Vaikuttavuustavoitteet
- Tarvittavat toimenpiteet

Toiminta

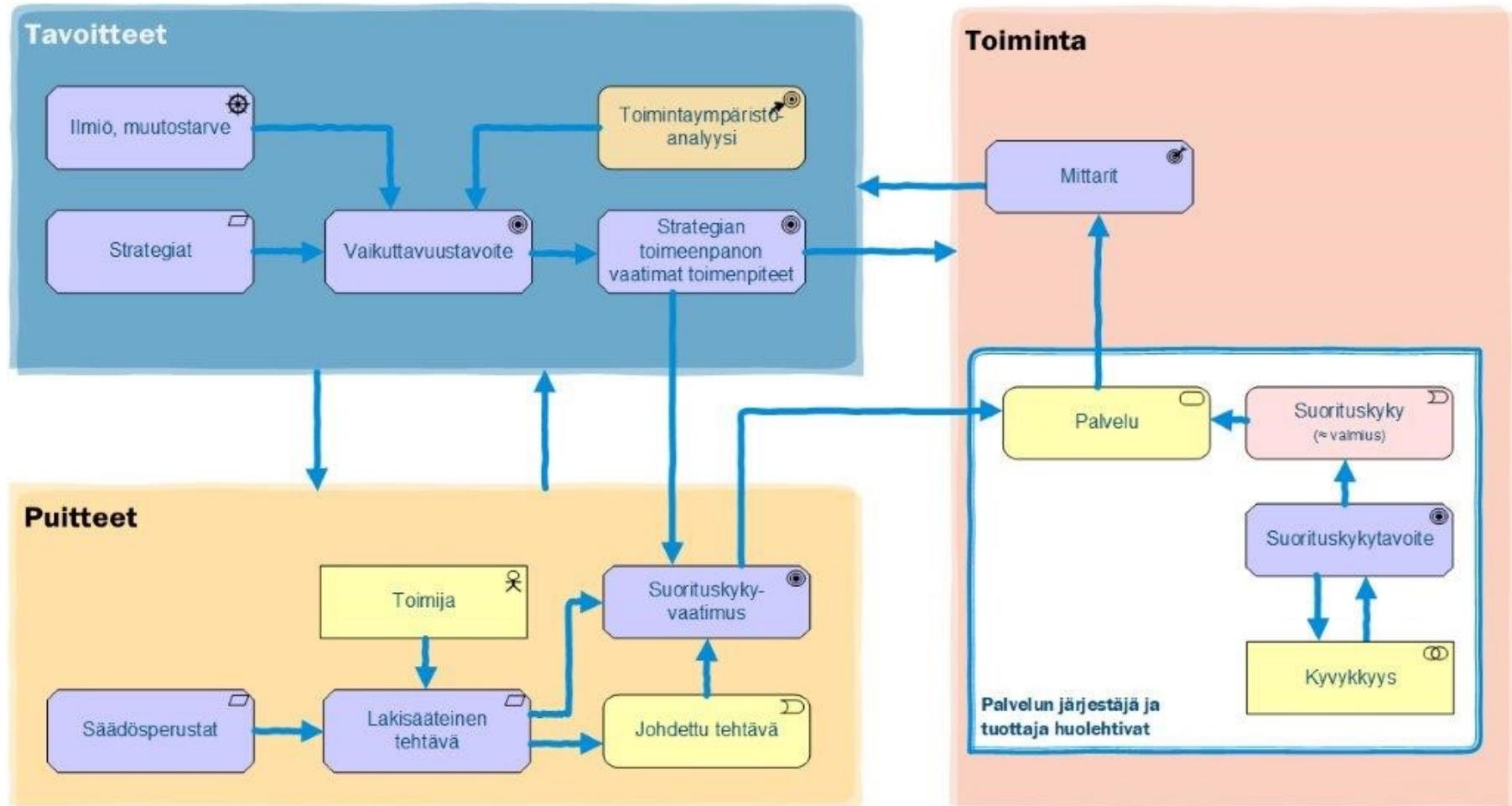
- Palvelu ← PTP (riskianalyysi ja palvelutarpeen arviointi)
- Valmius (suorituskyky)
- Toiminnan seuranta ja arviointi
- Kyvykkyydet

Puitteet

- Lakisääteiset tehtävät, toimivaltuudet
- Toimijat
- Suorituskykyvaatimukset (laadulliset ja määrälliset)

Sama paketointi käsitteiden avulla

Kyvykkyydet

KYV137: *Kyky pelastaa veden pinnalta tai välittömästi pinnan läheisyydestä. Pelastustoimella on kyky pelastaa työturvallisesti veden varaan joutunut ihminen veden pinnalta tai välittömästi pinnan läheisyydestä.*

- Henkilöt, osaaminen, toimintamallit, suunnitelmat, laitteisto, kalusto, järjestelmät, yhteistyö
 - ***Osaamisvaatimukset*** kiinnittyvät pätevyyksien avulla kyvykkyyksiin (PeO)
- Valtakunnallisesti yhtenäinen tapa kuvata toteutusriippumattomuus
- Kyvykkyyksille ei esitetä määrällisiä tai laadullisia vaatimuksia
- ***Kyvykkyydet ratkaistaan ja toteutetaan HVA:illa***
- Tällä hetkellä yhteensä 295 kpl

HVA:lle syntyvä konkreettinen hyöty

- Valtakunnallisesti yhtenäinen tapa kuvata suorituskykyä
 - Yhtenäinen kustannustaso / rahoitustarpeen perustelut <-- yhtenäiset perustelut <-- yhtenäinen pelastustoimi
- Valtakunnallinen ja alueellinen suorituskyky, jotta valtakunnallinen kokonaiskuva on mahdollista muodostaa
- Riskit, palvelutason suunnittelun ja toteutuksen yhtenäinen kuvaustapa (ei edellytä yhtenäistä toteutustapaa)
- Ketjuttamisen avaaminen tuottaa selkeitä mahdollisuuksia, mm. parhaat käytännöt
 - Jos jokainen pelastuslaitos tekee suunnitelmat ihan omista lähtökohdista, tuloksena on 20 erilaista tapaa. Se puolestaan johtaa epäyhtenäiseen perustaan mitoittaa ja mitata toimintaa.
- Tiivistetysti: Toiminnan objektiivisuus joka tasolla
- Juuri nyt ei vaikuta isosti, mutta tilanne kehittyy jokaisella suunnittelukierroksella

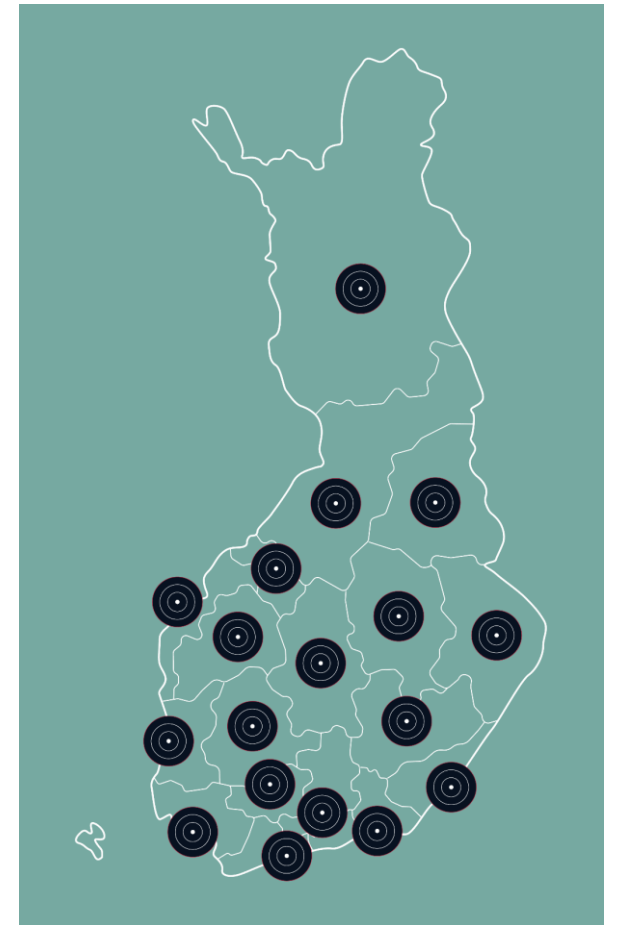
Miten SKV:t näkyvät toiminnassa

- Palvelutasopäätös
- Toimintavalmiuden suunnittelu / TVSO
- Seuranta ja arviointi (HVA selvitys, AVI selvitys, SM selvitys)
- Tavoitteiden asettaminen
 - valtakunnalliset ja paikalliset, ml. **hallitusohjelma**
 - Aina (lähes?) taustalla on jonkin suorituskyvyn kehittäminen, se pitää vain tunnistaa
- SKV on vain apuna kehittämisessä
- Tiivistetysti: Toiminnan objektiivisuus joka tasolla
 - Esimerkiksi Vaikuttavuus-hanke; eri tahojen toimintamallit ja mittarit ovat yhdenmukaisia → vaikuttavuutta pystytään tutkimaan ja kehittämään

Miten edetään

- SM, AVI, HVA, PeO
- Esittelyvideot
- Perehdytys + aineistot (mm. Koulumaali)
- SKV-ylläpitosovellus (SOJLE), SKV jakelu
- Aikataulu
 - 2024
 - » Perehdytystä: AVIt, HVAt, PeO (opiskelijat)
 - 2025 →
 - » PTP valmistelua ja SOJ käyttöönottoa
 - 2026 →

Työkalut

- [SOJLE](#)

vs.

- Suorituskykykortti

SKV28 20240508 Ihminen pelastetaan vedestä

Suorituskykykortti SKV 28

Suorituskykyvaatimus 25

Ihminen pelastetaan vedestä

Kuvaus valtakunnallisella tasolla

Kuvaus alueellisella tasolla

Kuvaus paikallisella tasolla

Veden varaan joutuneiden ihmisten pelastaminen veden pinnalta tai välittömästi pinnan läheisyydestä, sekä

Lakisäätöiset tehtävät

379/2011	Pelastuslaki 32§	Pelastustoiminta: suojaa ja pelastaa onnettomuuden uhrit ja vaarassa olevat ihmiset, ympäristön ja omaisuuden
----------	------------------	---

Johdetut tehtävät

Pelastustoiminta: suojaa ja pelastaa onnettomuuden uhrit ja vaarassa olevat ihmiset, ympäristön ja omaisuuden	Pelastaminen vedestä
---	----------------------

Strategian toimeenpanon vaatimat kehittämistoimenpiteet

Kyvykkyydet

Kyky pelastaa veden pinnalta tai välittömästi pinnan läheisyydestä
Kyky pelastaa veden pinnan alta
Kyky viranomaisten ja sidosryhmien väliseen yhteistyöhön pelastustoiminnassa

Palvelut ja mittarit

PTP 4.2.2 Pelastustoiminta	Ensimmäisen yksikön toimintavalmiusaika (mediaani)
PTP 4.2.2 Pelastustoiminta	Toimintavalmiusaikatavoitteen täytyminen 1. yksikkö / riskiluokka %

Ajatuksia tulevaisuudesta

- Heti ei tule valmista, toimintatavan muutos vie aikansa
- Suorituskyvyn simulointi
 - Yhtenäisen tietopohjan tarve
 - Palvelutarpeen arvioinnista eri tilanteissa (yksittäinen tilanne)
 - Palveluiden sijoittelusta
 - Kustannusvaikutuksista
- Suorituskykykohtaiset yksikköhinnat
 - Palvelutason hinta vs. **riskin hinta**
- Ennakoitavuus eri tilanteissa (ilmiöt, laajempi kuin palvelutarpeen arviointi yksittäisessä tilanteessa)
 - Vastaa haasteisiin, joita yhteiskunnalliset muutokset aiheuttavat

Sisäministeriö

Inrikesministeriet

Kirkkokatu 12, Helsinki
PL 26, 00023 Valtioneuvosto
Vaihde 0295 480 171
www.intermin.fi